

Arvustus. Elu kirevaks passides

"Passijad" Autor/allikas: Herkko Labi

TEATER

Triinu Kree

Täna kell 11.09

Kuula artiklit 5 min

Uuslavastus

Ekspeditsiooni "Passijad"

Autorid: Kirill Havanski, Roos Lisette Parmas ja trupp

Lavastaja: Kirill Havanski

Dramaturg: Roos Lisette Parmas

Kunstnik: Riina Maide

Helilooja: Markus Palo

Valguskunstnik: Siim Reisspass

Etendajad: TÜ VKA etenduskunsti 15. lennu näitleja eriala tudengid Ronja Marie

Tepp, Maria Helena Seppik, Kristjan Taska, Oskar Kröönström, Eva Maria Aru, Robin Täpp ja Madleen Maria Kirja
Esiendus 12. detsembril 2024 Sakala 3 Teatrimajas

Lammutav, ehitav, otsiv, mängiv, ühtaegu eluliselt lihtne, ent mõtlemapanevalt kompleksne – Ekspeditsioon tõi möödunud aasta detsembris vaatajate ette Kirill Havanski lavastuse "Passijad", mis on valminud koostöös Viljandi Kultuuriakadeemia teatritudengitega.

Viljandi tüdrukuna tundsin etenduse üleüldisest hõngust rõõmuga ära soe-nukra väikelinliku eneseotsingulisuse, mis jookseb mööda hoolsalt ja hooletult kootud kudumisilmi nagu lõng ülesharutatavas kampsunis. Elu täis tuntavalt värvilisi detaile, märkamisi, suhteid, triikraudu ja heegeldatud linikuid.

"Passijad" Autor/allikas: Herkko Labi

Ning just nimelt linikud ja riidekaltsud on selles lavastuses poolsümboolselt kesksel kohal – kui publik saali siseneb, toimetavad näitlejad lavale paigutatud erinevate argiste esemetega, kõigil pitsid-kangad mõnusa robustse stiliseeritusega peas. Kes tarib tolmuimejat ringi, kes sikutab triikrauda, kes kiigub kohtunikupuki külge seotud võrkkiiiges ning räägib poolimprovisatsioonilist mõnusat arutlevat sõbrajuttu.

Visuaalselt on publik kahtlemata algusest peale haaratud, samuti suunab näitlejate rahulikult teemalt teemale sammuv jutuvada mõtted elu- ja argifilosoofilistele radadele.

Ekspeditsiooni kodulehel seisab lavastuse iseloomustuses nii:

*Me istume väikelinna tühjas parklas,
hilissügisel, kui kõik kohad on kinni,
kui kõik teised on ära, tuled on kustund,
on pime, on külm ja saapad on märjad.*

*Mitte midagi ei muutu
tahaks midagi teha, aga ei saa
Raadiost tuleb ainult müra.
ja me muudkui passime edasi
tahaks midagi teha, aga ei oska
Ajame iba
ja me muudkui passime edasi
Mängime lolle mängu
teiste meiesugustega,
et oleks natukenegi
elusam.
Oodates triumfi
ja isegi kui me õnnestume
on see piisk
suurel passimiste tormimerel
kõik on sama*

Tõepoolest, nagu etendus oma hingeltki, on "Passijad" tekstiliselt mänguline, vaba ja nooruslikult impulsiivne, parimas ning elulisimas mõttes oma sisemaailmade vastamisi pörgatamine ning ringipildumine. Püüdes "kiskuda igavusest üles" kõiksuguseid mängu, mis vahel täiskasvanulikke morbiidsusesse kalduvad, otsivad noored samal ajal üksteisest tröösti, tõmmet edasi joosta, kasvõi järgmise mänguni. Ent mida ahnemaks muutub tahe end mängudesse ära kaotada, seda vähem need mängud neid rahuldavad.

Mängud muutuvad nõudlikeks, kohati hävitavateks, aga sisimas pulbitsev segadus ja ängipõhjustav soov otsida ja minna ei kao kuhugi. Ühel hetkel läheb mäng üle piiri ning harilikust keksumängust saab piltlikult öelda ohtlik hüpe teisele poole piiri, kus mäng on päris.

"Passijad" Autor/allikas: Herkko Labi

Meeldiv on näha, et iga näitlejatudeng on oma rolli kaasa võtnud nähtavalt mingi killukese iseennast. Eriliselt tooksin välja Eva Maria Aru, Robin Täppi ja Ronja Marie Teppi, kellest kõigist kumas tegelastena eriliselt läbi mingisugune mõnus tugev läbimurdetahe. Kursuse dünaamika on kiiduväärt, vaba ja mänguline.

"Passijad" on igakülgselt kiiduväärt teostusega, ehk küll vaid oma žanri kohta ajaliselt veidike liiga pikaks veniv lugu kambast noortest, kes on sunnitud passima rohkem, kui nad ise tahaksid. Nad elavad mineviku kripeldavates vigades, hirmudes ja kahtlustes tuleviku ees, õnnestumistes ja ebaõnnestumistes, ent rahulolevat kontakti olevikuga ei õnnestu kinni püüda.

Noored püüavad nii individuaalselt kui ühisorganismiga toime tulla muutavas, ent oma põhijoontelt siiski muutumatus maailmas, katsetades teineteisega nii õrnu kui ka julmi mängu, seda kõike lohutuse otsimise eesmärgil, läbi mille end alasti koorides jõuavad nad tõele viimaks lähemale. Kasvõi piisavalt, et korraks näilist passimist nautida.

Toimetaja: Kaspar Viilup

teater

ekspeditsioon

kirill havanski

triinu kree

passijad